etsijä

1 · 16

VUODESTA 1908

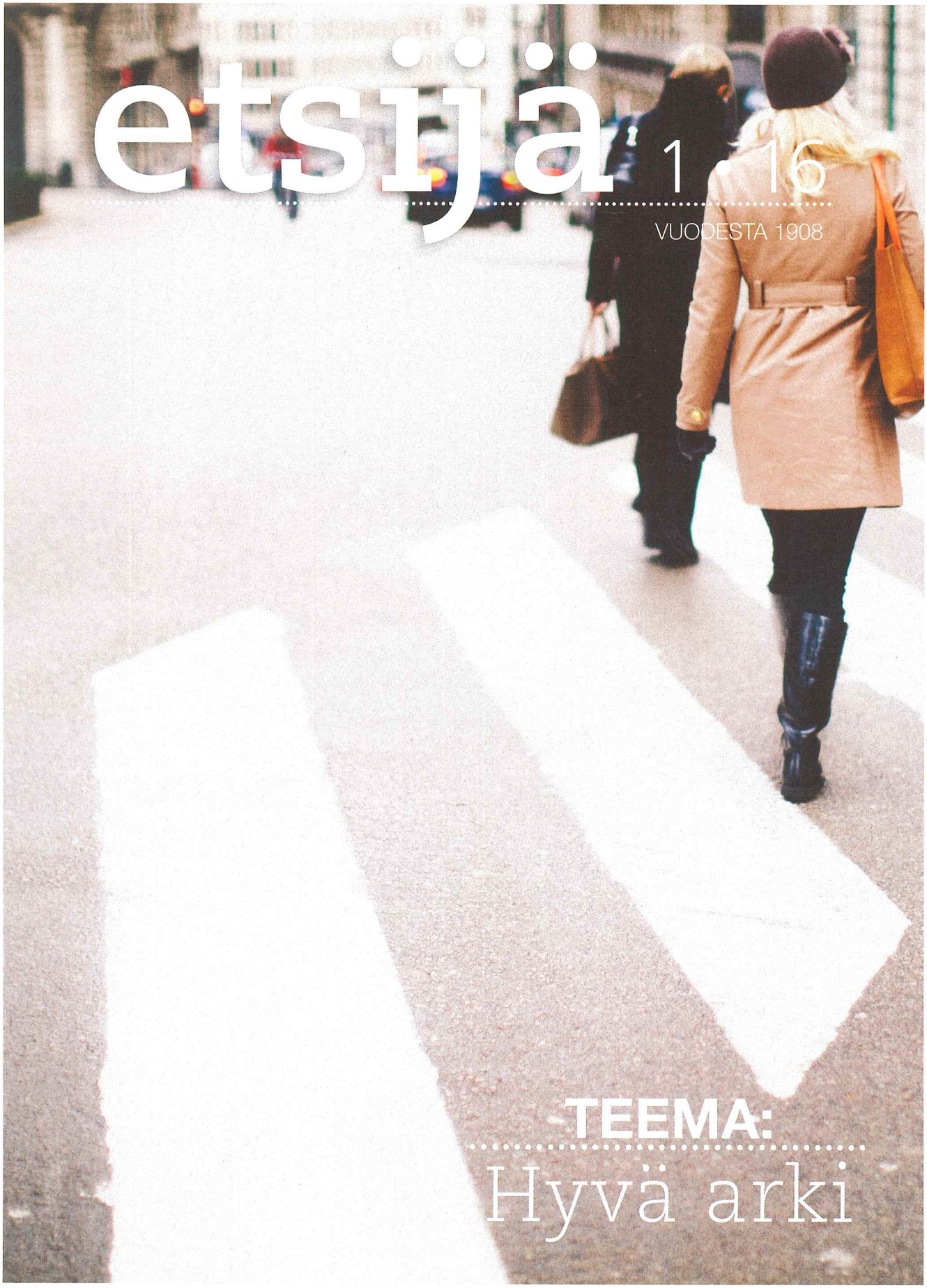

TEEMA:

Hyvä arki

etsijä

1 • 16

VUODESTA 1908

SUOMEN KRISTILLINEN YLIOPPILASLIITTO

PÄÄTOIMITTAJA:
Johanna Salmi

JULKAISIJA:
Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto (SKY)

TOIMITUKSEN OSOITE:

PAINO:
Pieksänprint Oy 2016

etsija.tumblr.com
www.sky-fks.fi/tuotteet/lehdet

Etsijä on kulttuuri-, mielipide- ja

TILA
opiskelijatilaus 15
yksityistilaus 25 eu
yhteisötilaus 35

TI
IL MOITUSM

SISÄLLYS 1/2016

pääkirjoitus 4

Johanna Salmi

teema: **HYVÄ ARKI** 5

Marianne Heikkilä ....Arjen hallinnan taidot kuuluvat kaikille

8 **Katri Jussila** .....Opiskelijoiden rukouspäivä korostaa opiskelijoiden hyvää arkea

9 **Katri Jussila** ..... Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto käynnisti Tarinoita uskosta -kirjoituskilpailun

10 **Johanna Mantere** .....Ohjeista parhain

13 **Atte Hokkanen** ..... Hyvä arki on turvallisuutta

14 **Katja Niskala** ..... Minä, vapaaehtoinen

15 **Jenni Tabell** ..... Runo

Pääkirjoitus

Varoituksen sana heti kirjoituksen alkuun: sisältää enimmäkseen yhteiskunnallista kritiikkiä. Kyse on silti henkilökohtaisista kokemuksista lähes kolmen vuoden ajalta. Ja nämä kokemukset liittyvät mitä vahvimmin juuri tämän lehden teemaan. Ne liittyvät arkeen ja sen hyvyyteen tai huonouteen.

Suomessa on ainakin 175 000 yksinyrittäjää, jotka yrittävät elättää ainakin itsensä. Yrittäjyyteen kannustetaan puheissa, mutta valitettavasti tämä ei tunnu etenevän tekoihin asti. Eduskunnan puheenvuoroissa on käytetty pienyrittäjistä huolestuttavaa termiä – Suomen uusi proletariaatti.

Täällä kentällä on monen yrittäjän kanssa käyty samaa keskustelua. Kilpailu on kovaa ja työn hinta on poljettu jo niin alas, että omalla riskillään työtä tekevän yrittäjän on vaikea kerätä tarpeeksi elantoa edes peruselämiseen. Verot, eläkkeet ja vakuutukset pitävät siitä huolen.

Henkilökohtaisesti väsyin heräämään aamuyöllä ja miettimään mistä saisin raavittua seuraavat alvit/ennakot/eläkemaksut. Nappasin heti kiinni, kun näin netissä sopivan työpaikkailmoituksen. Nyt minulla on kaksi työpaikkaa ja keskituntimäärä viikossa ehkä noin 60 -70 tuntia. Tähän päälle kun vielä lisää raportoinnit, laskutukset ja normaalin yhteydenpidon, on vapaa-aika melko kortilla. Tsemppaan itseäni sanomalla, että seuraavassa kuussa otan rauhallisemmin.

Olen jo oppinut sanomaan ei, kun pyydetään (pakotetaan) ottamaan lisää työvuoroja. Tämähän on yrittäjiä työllistävien yritysten ongelma. Omat työntekijät on irtisanottu ja palvelut ostetaan ulkoa. Työtä olisi silti paljon tehtävänä. Tässä jää usein huomioimatta se, että yrittäjäkin tarvitsisi edes sen yhden lomapäivän, vaikka senkin joutuu kustantamaan itse. Sairastuminenhan on onneksi poissa laskuista, sillä siihen ei yksinkertaisesti ole varaa.

Voisi sanoa, että tämähän on yrittäjän ihan omaa syytä. Kukaan ei ole tähän touhuun pakottanut. Tietty vapauden tunne on silti huumaava. Ja kun töitä tehdään, niitä oikeasti tehdään, eikä kuluteta aikaa työpaikan kahvihuoneessa.

Itselleni kauppaan ajatusta, että jos huhtikuun jaksan, otan kaiken takaisin toukokuussa – vien aamulla kahvikupin lasikuistille, katselen herännyttä luontoa ja nautin olostani. Menen pihalle ja upotan näppäimillä koukistuneet sormet multaan ja katson miten omenapuut alkavat kukkia.

Millaista olisi hyvä arki? En ole ikinä valittanut työn teosta. Mutta kaipaan silti aikaa hiljentymiseen ja rauhoittumiseen. Kaipaan arkea, jonka voisi kokea kohtuulliseksi ja tasapainoiseksi. Kaipaan aamuja, jolloin voin kävellä koiran kanssa hiljaisessa metsässä. Se ei huolehdi rahasta tai omaisuudesta (no ehkä seuraavasta herkkupalasta). Olen sille kateellinen ja totean, että ehkä minunkaan ei pitäisi.

Johanna Salmi

Marianne Heikkilä

Arjen hallinnan taidot kuuluvat kaikille

Ensimmäiseen kotiinsa muuttava nuori joutuu heti testiin; miten sujuu arjen hallinta ja taidot, jotka piti oppia jo kotoa? Tiedon ja teknologian aikana taidot eivät siirry enää automaattisesti sukupolvelta toiselle, kuten vielä maaseutuyhteiskunnassa. Tämä näkyy perheiden arjessa ja myös neuvontajärjestöjen työssä.

Kotitalousneuvontajärjestönä Martta-liitto haluaa edistää erityisesti taloudellisesti vaikeina aikoina arjen hallintaan liittyvää osaamista ja itse tekemistä, jotka edistävät arjessa selviytymistä ja vähentävät yhteiskunnan taloudellisen tuen tarvetta. Myös kodin talouden hallinta ja järkevät kulutustottumukset luovat turvallisuutta ja ovat elämän hallinnan kannalta kansalaisten perustaitoja, joiden tasosta ei saisi leikkausten ja yhteiskunnallisesti vaikeiden aikojen keskellä missään olosuhteissa tinkiä.

Lapsiperheiden köyhyys kohdistuu erityisesti yksinhuoltajiin, monilapsisiin sekä pienten lasten ja maahanmuuttajien perheisiin. Oikea-aikaiset neuvot ja arjen hallinnan vahvistaminen ehkäisevät ongelmien kasaantumisen. Tämän vuoksi maabrändityöryhmä antoi Martta-liitolle haasteen kehittää Aikuispakkaus, joka on ensimmäiseen kotiinsa muuttavan "hätäapupaketti". Pakkauksen käytännöllisiin ohjeisiin voi tutustua marttojen nettisivuilla tai sen voi ostaa Martanpuodista.

Arjen hallinta on tärkeä taito yhteiskunnassa, jossa on otettava vastuu omasta elämästä yhä nuorempana. Kahden itsenäisyyteen pyrkivän teinin äitinä arjen hallinta voi mielestäni sisältää esimerkiksi ravitsevan ruoan valmistamista, oman talouden hallintaa, aikataulujen suunnittelua, sosiaalisia käytöstapoja, tekstiilihuoltoa sekä erilaisten viranomaisten kanssa toimimisen taitoja.

Neuvontajärjestön edustajana uskon, että perheiden ja kotitalouksien hyvinvointi edistää yhteiskunnan vakautta. Ikääntyvä väestö haastaa yhteiskunnan ja palvelun tarjoajat kehittämään innovatiivisia ratkaisuja elämänlaadun turvaamiseksi. Lapsiperheet, samoin kuin nuoret, tarvitsevat tukea kädentaitojen ja yleensä käytännön taitojen parantamiseen. Voimavaroja pitäisi mielestäni ohjata enemmän kolmannen sektorin toimijoille, neuvontajärjestöjen kautta ennaltaehkäisevään toimintaan.

Kotitaloudessa tarvittavat arjenhallinnan taidot ovat osa perheiden hyvinvointia sekä arjessa selviytymistä.

Kotitalousneuvonnalla ja kädentaitojen vahvistamisella voidaan tukea myös kotoutumisen ja kotouttamisen edistämistä maahanmuuttajien keskuudessa. Kotipalveluiden kehittäminen sisältää tänään monia arjenhallinnan taitoja ja siksi niiden kohdistaminen heikoimmassa asemassa oleviin perheisiin vähentää tutkimusten mukaan pitkällä aikavälillä lasten ja nuorten laitoshoitoon sijoittumista ja perheenjäsenten ylisukupolvista syrjäytymistä.

Kotitaloudessa tarvittavat arjenhallinnan taidot ovat osa perheiden hyvinvointia sekä arjessa selviytymistä. Neuvonnalla voidaan tänään ehkäistä syrjäytymistä ja lisätä hyvää elämää. Kotitaloudellisen osaamista olisi tuettava ja riittävä kotitalousneuvonta turvattava perheiden hyvinvointia edistävänä käytännön toimenpiteenä.

Omassa järjestössäni on tehty pitkään Arki sujuvaksi -toimintaa, jota RAY tukee. Tavoite on päihde- ja mielenterveyskuntoutujien, työpajanuorten, vankien, yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ja maahanmuuttajien sekä heidän perheidensä arkielämän helpottuminen ja arjenhallinnan taitojen vahvistuminen sekä sosiaalisten taitojen kohentuminen käytännön kotitalouskurssien avulla. Maahanmuuttajakursseilla tavoitteena on lisäksi arjen sanaston oppiminen työpajanuorten neuvontaan. Arjen hallinnan taidoista tärkeimpiä ovat ruoka, ravitsemus, kodinhoito sekä oman talouden hallinta ja kuluttajataidot. Kursseilla tuetaan sosiaalisten suhteiden kehittymistä ja ryhmässä toimimisen taitoja sekä luodaan arkeen liittyviä onnistumisen kokemuksia. Kurssimme myös edistävät itsenäistä elämistä.

Marttojen tehtävä on ollut jo 117 vuoden ajan kotien ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja arjen hallinta. Arjen hallinta on hyvin lähellä elämänhallinnan käsitettä. Nuorilta kysyttäessä tärkeää on, että kykenee itse ottamaan vastuuta elämästään ja ratkaisuistaan, voi toimia oman elämänsä herrana ja vaikuttaa siihen haluamallaan tavalla. Nuoret pitävät tärkeänä, että arkirutiineista selviää, oma terveydentila on kunnossa, taloudenhallinta ja ruokailu-, liikunta- ja päihteiden käyttö hallinnassa. Tämä ei kuitenkaan riitä, vaan arki tulisi kohdata niin, että se on samalla myös mielekästä ja arvokasta.

Tilastot kertovat arjenhallinnan taitojen puutteesta; maksuhäiriöt, köyhyysrajalla ja toimeentulotuen varassa eläminen, huostaanottojen lisääntyminen, itsemurhat ja yksinäisyys. Toisaalta positiivisena voidaan pitää, että päihteiden kokonaiskäyttö on vähentynyt nuorten keskuudessa.

Pidän huolestuttavana suuntausta, jossa tutkimukset osoittavat arjenhallintataitojen ja -käyttäytymisen olevan vahvasti periytyvää, kasautuvaa ja sidok-

sissa lasten ja nuorten sosioekonomiseen taustaan, velkaongelmaisia voi olla jo kolmannessa sukupolvessa. WHO:n kansainvälinen koululaistutkimus on osoittanut nuorten terveyserojen olevan edelleen kasvussa ja perheen taloustilanteen ja sosioekonomisen taustan vaikuttavan yhä vahvemmin nuorten terveyteen ja elintapoihin. Kun nuorilta itseltään kysytään, auttaako yhteiskuntasopimus, nuorisotakuu vai työvoimapoliittiset toimenpiteet, he vastaavat: suurin apu tulee ystäviltä ja arjenhallinnan taitojen omaksumisesta mutta myös elämän mielekkääksi kokemisesta.

Jos arjen hallinnan taidoilla nähdään olevan merkittävä rooli syrjäytymisen ehkäisyssä ja osallisuuden tunteen vahvistamisessa, tarvitaan koulun, kodin ja viranomaisten sekä välittävien aikuisten suurempaa yhteistyötä ja perheiden arjenhallintaa ja arjessa selviämistä tukevia yhteiskuntaponnistuksia. Tarvitaan oikea-aikaista opetusta ala- ja ylä-asteella, tarvitaan kaikkien "kotouttamista" yhteiskunnan täysvaltaiseksi jäseneksi ja erilaisten palvelujen saamista yhdelle luukulle. Voisimmeko kehittää samaan aikaan sekä nuorten omia arjenhallinnan taitoja elämässä pärjäämiseen että yhteiskunnan toimivampaa palvelutuotantoa?

Kun teinini olivat lapsia, he kieltäytyivät olemasta "marttalapsia". Tämä tarkoitti, että pesukoneen ja astiakoneen tyhjentäminen, roskien vieminen, imurointi ja oman huoneen siivous eivät kuuluneet viikottaisiin rutiineihin siinä missä harrastukset ja kavereiden kanssa oleminen. Nyt he ovat 15- ja 19-vuotiaita ja seinällämme on edelleen arkirutiinit, jotka tulee hoitaa jaetusti. En usko rahalla ostettuihin palveluihin tai suoritteisiin vaan raakaan raatamiseen. Vain tekemällä itse, oppii ja osaa.

Marianne Heikkilä

Marttaliiton toiminnanjohtaja, Martat-lehden päätoimittaja, pappi
Etsijän toimittaja 1991–1992, vastaava päätoimittaja 1993–1995
Aikuispakkaus: http://www.martat.fi/aikuispakkaus/
Martanpuoti: http://www.martanpuoti.fi/tuotteet/aikuispakkaus/muut-tuotteet/

Opiskelijoiden rukouspäivä korostaa opiskelijoiden hyvää arkea

Joka vuosi eri puolilla maailmaa vietetään opiskelijoiden rukouspäivää (The Universal Day of Prayer for Students). Päivää koordinoi Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton (SKY) kansainvälinen kattojärjestö Ylioppilaiden Maailmanliitto (WSCF). Päivä on yksi vanhimmista ekumeenisista rukouspäivistä. Maailmanlaajuisesti päivää vietetään aina helmikuun kolmantena sunnuntaina. Tänä vuonna päivän teemana oli Tarinoita uskosta (Stories of Faith) ja päivää vietettiin sunnuntaina 21.2.2016.

Opiskelijajärjestönä SKY nostaa toiminnassaan opiskelijoiden rukouspäivän esille ja muistuttaa päivän kautta asioista, jotka koskettavat opiskelijoita heidän arjessaan. Opiskelijoita ja heidän arkeaan voi muistaa rukouksissa ympäri vuotta, sillä SKY:n Maailmanliittoa mukaillen, opiskelijoilla on potentiaali muuttaa maailmaa.

Opiskelijoiden hyvään arkeen vaikuttavia asioita maailmanlaajuisesti ovat muun muassa mahdollisuus vaikuttaa omassa elinympäristössä, rohkeus mielipiteen ja ajatusten ilmaisuun, oikeus koulutukseen, oikeus kokoontua, kestävä tulevaisuus omalle sukupolvelle sekä elämä ilman väkivallan uhkaa. Tänä vuonna Iso-Britannian opiskelijoiden kristillinen yhdistys laati hartausmateriaalin rukouspäivää varten. Materiaalissa nostetaan opiskelijoiden arkeen vaikuttavia asioita esille sekä tarjotaan virikkeitä nostaa näitä asioita esille hartauselämässä.

Maailmalla päivää vietettiin eri tavoin: Opiskelijoiden kristillinen yhdistys Intiassa vietti rukouspäivää rukoushetkellä yhteistyössä paikallisen yliopiston kanssa. Rukoushetkessä korostettiin erilaisten uskon tarinoiden esiin nostamisen tärkeyttä. Opiskelijat jakoivat tilaisuudessa omat uskon tarinansa. Opiskelijoiden kristillinen yhdistys Filippiineillä vietti yhteisen rukoushetken rukouspäivän kunniaksi. Rukoushetkellä muistutettiin erityisesti kuinka tärkeää on taata kaikille oikeus koulutukseen. Suomessa SKY käynnisti kirjoituskilpailun.

Katri Jussila

UDPS
UNIVERSAL DAY OF PRAYER FOR STUDENTS

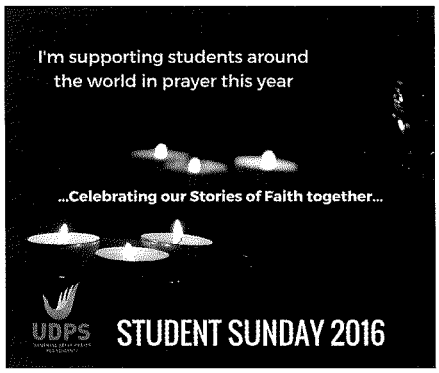

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto käynnisti

Tarinoita uskosta -kirjoituskilpailun

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto osallistui opiskelijoiden rukouspäivän viettoon käynnistämällä Tarinoita uskosta -kirjoituskilpailun. Kilpailu on käynnissä 15.5.2016 asti ja se on suunnattu kaikille 17–35 -vuotiaille.

Tarinoita uskosta -kirjoituskilpailu kutsuu opiskelijoita kirjoittamaan tarinoita uskon merkityksestä omassa elämässään. Kampanjassa nostetaan esiin opiskelijat erilaisissa elämäntilanteissa ja kannustetaan nuoria pohtimaan uskon merkitystä elämän iloissa ja suruissa, arjen keskellä. Tarinoilla halutaan tuoda myös niiden ääni kuuluviin, jotka yleensä jäävät yhteiskunnassa marginaaliin. Aiheiden toivotaan kumpuavan uskosta ja sen merkityksestä omassa lähiympäristössä ja arjessa.

Tuomaristoon kuuluvat kirjakriitikko-bloggari **Minna Jaakkola**, toimittaja-kirjailija **Sari Pullinen** (Gummerus 2014 suuren romaanikäsikirjoituskilpailun finalisti) sekä asiantuntija-tietokirjailija **Juha Luodeslampi**.

Kilpailun voittaja saa 200 euron suuruisen rahapalkinnon. Toiseksi ja kolmanneksi tullut osallistuja saa maksuttoman Etsijä-lehden vuosikerran. Kaikkien osallistuneiden kesken arvotaan lisäksi kolme yllätyspalkintoa. Sarjansa voittaneet kirjoitukset julkaistaan Etsijä-lehdessä. Sekä voittaneet että kunniamaininnan saaneet tekstit julkaistaan myös SKY:n verkkosivuilla. Kirjoitukset tulee lähettää SKY:lle verkkolomakkeen kautta.

Lisätietoa ja palautuslomakkeen löydät SKY:n internetsivuilta: www.sky-fks.fi/toiminta/tarinoita-uskosta-2016

Katri Jussila
Kirjoittaja on SKY:n tiedottaja

Johanna Mantere

Ohjeista parhain

Vaellan kirjaston elämäntaitoosaston hyllyjen välissä ja annan katseeni lipua toinen toistaan nasevammissa otsikoissa. Olen oikeastaan tullut hakemaan tänne tilaamaani kirjaa, mutta eksynyt samalla hyllyjen väliin. Tietokoneruudulle työpäivän myötä unohtunut ylivireä mieleni kaipaa nyt hitautta ja konkretiaa. Sitä tarjoaa viipyily harkittujen neuvojen ja nidottujen kirjanselkämysten siimeksessä.

Odotan, että jokin otsikko pysäyttäisi minut ja antaisi vastauksen – tai edes osan siitä. En ole aivan varma mikä kysymykseni on, mutta etsin silti. Haen ovenkahvaa, johon tarttumalla saisin otteen tästä barbababamaisesti muotoaan muuttavasta hämmennyksestä sisälläni. Se pukeutuu milloin ahdistukseen työstä ja kutsumuksesta, milloin maailmantuskaan, ihmissuhdeproblematiikkaan, milloin kehon vointiin.

Vaelteluni hyllyjen välissä lienee astetta vanhanaikaisempi ilmentymä siitä samasta etsinnästä, jota toteutetaan tänä päivänä tehokkaammin tablettitietokone kourassa. Hyllykön tarjontaan verrattuna wlan-yhteys kasvattaa tarjolla olevien vastausten määrää ja näin myös onnistumisen mahdollisuutta eksponentiaalisesti. Koskaan ei ole ollut yhtä helppoa löytää elämän täsmäongelmiin täsmävastauksia.

Tuskinpa koskaan on ollut myöskään helpompaa joutua hämmennyksiin vaihtoehtojen viidakossa. Postmoderniin ahdistukseen voi lietsoa itsensä vain sipsutellen sormillaan pitkin puhelimen kiiltävää pintaa. Tuo peilipinta tarjoaa ahnaille silmillemme lukemattomia neuvoja siitä, miten meidän tulisi ruokamme valmistaa, kehoamme jalostaa, lapsemme kasvattaa ja mieltämme tyynnyttää. Vastapalveluksena kerromme saman toisille. Näin rakentuvat totuuksien markkinat ovat vilkkaat ja värikkäät. Virtuaalisen maailman kadunkulmat ruuhkautuvat saarnaajista, joista kukin on tehnyt elämässään ratkaisevan oivalluksen ja levittää ilosanomaansa kaikelle kansalle. Jokaiselle riittää jotakin.

Parhaimmillaan tarjolla olevan informaation seasta voi löytyä ratkaisevan tärkeää vertaistukea. Oman raskassoutuisen elämäntilanteen voi nähdä uudessa toiveikkaammassa valossa, kun tietää, että jossakin on joku, joka on kokenut saman ja selvinnyt. Hyvä pääsee kiertämään nopeammin. Varjopuolena on se, että myös itsekkyys, pelko, katkeruus ja viha kumuloituvat. Tästä karmeimpia esimerkkejä ovat aikamme kaksi surullisinta ja ruminta r-alkuista sanaa, rasismi ja radikalisoituminen. Ne muhivat ja kasvavat arkiseen asuun naamioituneina.

Jokapäiväiset pienet valinnat muokkaavat elämästä sen, mitä siitä lopulta muistetaan. Näitä kaikessa hiljaisuudessa tehtyjä valintoja määrittää kaikki se, mitä elämältä tavoittelen ja mitä pidän arvossa. Useimmiten saan juuri sitä, mitä mieleni on virittynyt etsimään. Jos olisin sisäistänyt lapsuudenperheestäni standardin siitä, että elämä ja arki on hyvää vain tietyn taloudellisen tulotason yläpuolella, olisi vaikeaa olla tyytyväinen ennen kuin tämä tavoite on saavutettu. Jos olisin oppinut, että hyvän elämän tärkein mittari on muuttumattomuus ja tuttuus, kaikki uusi olisi uhka arkitodellisuuttani ja tuntemani elämäni kokonaisuudelle.

Kaukaisuudessa kajastava kuva hyvästä elämästä ohjaa elämääni tiedostinpa sitä tai en. Kysymys kuuluukin, mistä tuo kuva hyvästä elämästä loppujen lopuksi muodostuu? Ja mikä tärkeintä, tiedänkö, kenen kuvaa hyvästä elämästä toteutan arkeni valinnoilla? Tässä kohtaa voimme kääntää merkitsevän katseen lapsuudenkotiamme kohti, mutta vaikuttavia tahoja on kaikkialla ympärillämme. Medioiden välittämät viralliset ja vähemmän viralliset lausunnot ja kannat rakentavat mielikuvan siitä, mitä riittävän hyvä elämä on papereilla ja numeroissa, keille se on kohdistettu, ja millaisia korsia meidän odotetaan kantavan kekoon vastineeksi yhteiskunnalta saamallemme hyvälle. Vaihtuvat trendit tarjoavat saippuapalan tavoin käsissä lipsuvia siloisia kuvia siitä, miltä hyvän elämän tulisi näyttää ja tuntua ulospäin. Virtuaaliset markkinat sekoittavat pakkaa synnyttämällä kävijälle illuusion valinnanvapaudesta ja hallinnasta, vaikka oikeastaan klikkaus kerrallaan luovutan jollekulle toiselle oikeuden vihjata minulle, mistä seuraavaksi tykkäisinkään. Haluan kyllä palavasti hallita ajankäyttöä ja elämääni, mutta teen sen käytännössä mieluusti tavalla, jonka joku toinen tarjoaa valmiina pakettina. Näitä paketteja löytyy leimattuna kaikenlaisilla originelleilla ja "ketterillä" brändeil-

Parhaimmillaan tarjolla olevan informaation seasta voi löytyä ratkaisevan tärkeää vertaistukea.

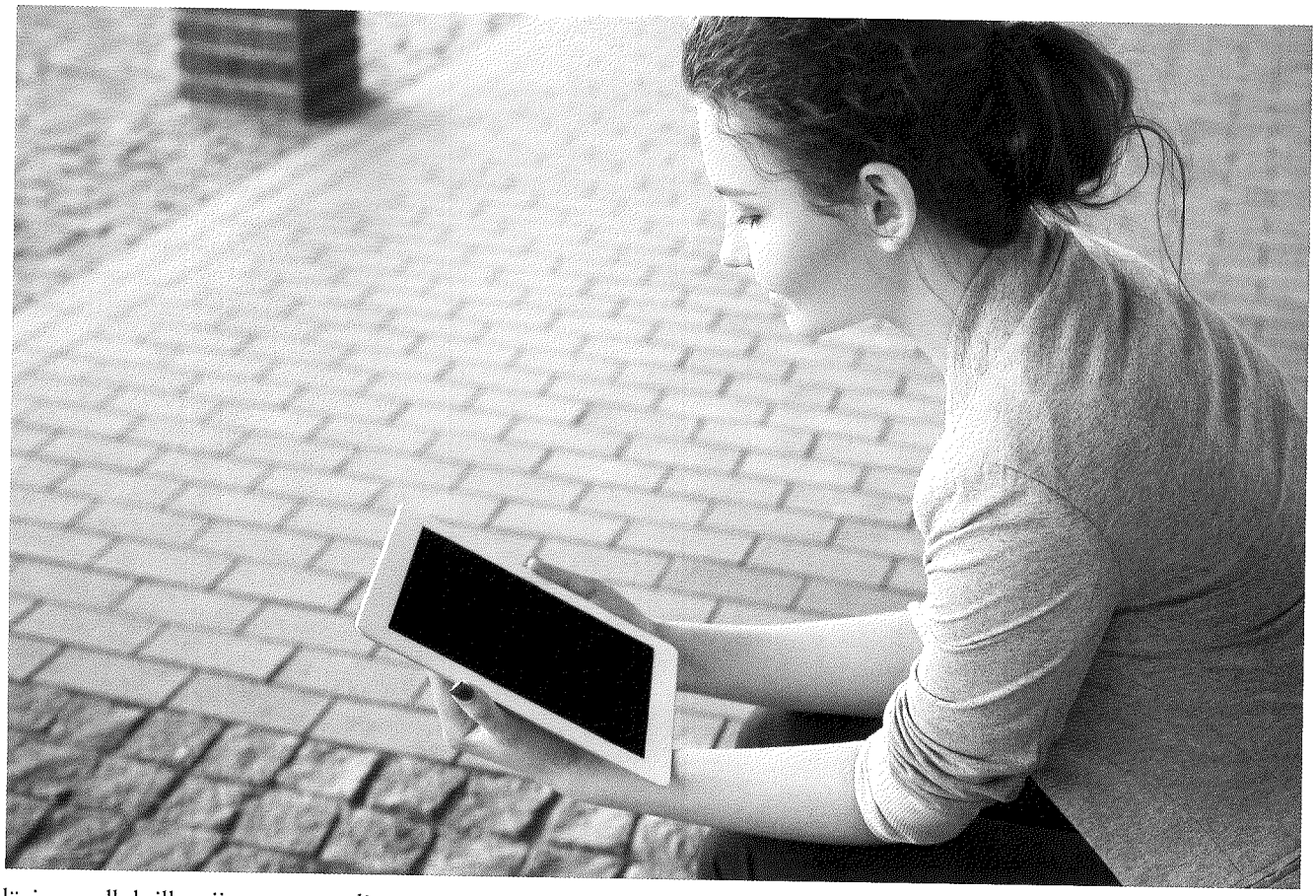

lä ja sovelluksilla niin, että trendinsä valittuaan jokainen voi kokea olevansa samaan aikaan ainutlaatuinen ja kuitenkin samanlainen kuin muut. Ironisinta on, että tällä mekanismilla niin sanotusti vaihtoehtoisillakin elämäntavoilla on taipumus muuttua nopeasti oman sisäpiirinsä normiksi.

Vaihtoehtoisten totuuksien labyrintissa suunnistaminen saa helposti tuntemaan olonsa sivustakatsojaksi jonkun toisen tarinassa. Juuri nyt iso osa meistä suomalaisista ja Suomessa asuvista kokee elävänsä statistina kertomuksessa, jossa pääosaa näyttelee raha. Markkinoiden liikkeitä pelätään, lepytetään ja palvotaan kuin diktaattorijumalaa. Päättymätön talouskasvu on odotettu pelastaja, jonka saapumisesta ei kuitenkaan ole minkäänlaista varmuutta. Saapuessaankin tämä hirmuvaltias veisi meidät ennen pitkää umpikujaan, mutta jatkamme silti, koska se on ainoa meille tällä hetkellä tarjottu kuva hyvän elämän ja tulevaisuuden mahdollisuudesta.

Tällaisessa tarinassa en ainakaan itse haluaisi itse millään elää, mutta taloudellisten pyrkimysten ja pakkoretoriikan sävyttämän päätöksenteon kohteena ei ole helppoa puolustaa ajatusta siitä, että

hyvää elämää voisi määrittää muukin kuin raha. Päivittäin meille toistellaan alistuneella äänensävyllä, että vaihtoehtoja ei ole. On vaikeaa vastustaa tunnetta siitä, että olemme itse asiassa pelinappuloita uhkapelissä, jonka panoksena on oma hyvinvointimme. Tuon pelin palkkiot korjataan talouden korkeissa norsunluutorneissa ja tappiot yksityisissä elämänkohtaloissa.

Miten tämän vaihtoehtoisten totuuksien viidakossa on elettävä? Erilaisia varteenotettavia rooleja ja vaihtoehtoja tarjoillaan innokkaasti niin oman elämänsä asiantuntijoiden kuin virallisten auktoriteettien taholta. Mistä tunnistan väärät profeetat oikeista?

Yksi on ainakin varmaa: kukaan toinen ei voi antaa vastausta puolestani. Jos joku tarjoaa helppoa ratkaisua, se yleensä on väärä. Helpoilla ratkaisuilla on elämässä samantapainen vaikutus kuin valmisruoilla. Ne näyttävät ulospäin kätevilta ja arkea helpottavilta, mutta ajan kuluessa ne saavat ylen määrin käytettynä voimaan pahoin, ja lopulta mikään ei enää maistu miltään. Yhtä vääristävä vaikutus on ratkaisuilla, joiden uuvuttava vastaus elämämme kaikkiin kysymyksiin on "enemmän ja enemmän". Tällä en tarkoita vain materiaalista kasvua, vaan myös ajattelutapaa, jossa elämän mieli typistyy itsensä, elämystensä, kehonsa ja henkisen pääomansa jalostamiseen ja kehittämiseen. Tätä sanomaa kuunnellessamme todellinen hyvä arki pakenee edellämme yhä kauemmas horisonttiin. Se mikä on ja mitä minä olen, ei koskaan riitä. Aina on tiristettävä vielä yksi kilometri, pudotettava vielä yksi kilo, meditoitava vielä kymmenen minuuttia lisää päivässä.

Ratkaiseva kysymys, jonka kukin meistä voisi useammin esittää itselleen arjen pienten valintojen edessä, onkin *miksi*. Miksi valitsisin tämän teon tai tekemättä jättämisen – ja mitä se kertoo arvomaailmastani, mikäli sen valitsen? Entä onko tuon teon taustalla lymyävä arvomaailma varmasti omani, vai ehkä sittenkin jonkun toisen?

Sekä helppous että suorittaminen ovat kutsuvia, mutta pettäviä reittejä onneen. Jossakin niiden välissä on kuitenkin mahdollisuus löytää omat ajatuksensa ja valintansa. Ellen halua löytää itseäni elämästä räikeässä ristiriidassa elämäntapojeni ja arvojeni välillä, minun on puolustettava kykyäni ja oikeuttani ajatella itse ja olla jokapäiväisissä valinnoissani uskollinen arvomaailmalleni. Itselleni nuo valinnat tarkoittavat sitä, että kuljen vähä vähältä kohti elämää, jossa vähempi riittää. Se ei tarkoita sitä, että kokisin tai saisin vähemmän, vaan että säilytän herkkyyteni kokea elämä ja arki mielekkäinä juuri nyt, kaikessa epätäydellisyydessään. Hyvä arki ei ole vaikeuksien poissaoloa, vaan elämän kaikkien, kipeidenkin sävyjen kokemista täydesti, ilman ehtoja.

Jotakin tästä olen oppinut eräästä vanhasta elämäntaito-oppaasta, joka löytyy kotona ikkunalaudaltani. Hankalaa tässä opuksessa tosin on, että siinä ei ole päähenkilön esipuhetta eikä lukuohjetta mahdollisille eri lukijakunnille. Lukijalle annetaan siis käsittämätön vastuu tutkia ja tulkita tekstiä itse ja tehdä sen perusteella omat ratkaisunsa. Eikö tämä ole aikamoinen riski?

Selailen kuitenkin uskaliaasti ohuita sivuja ja silmiini osuu erikoinen lause: "Sillä se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka elämänsä minun tähteni kadottaa, on sen löytävä."(Matt.16:25)

Johanna Mantere

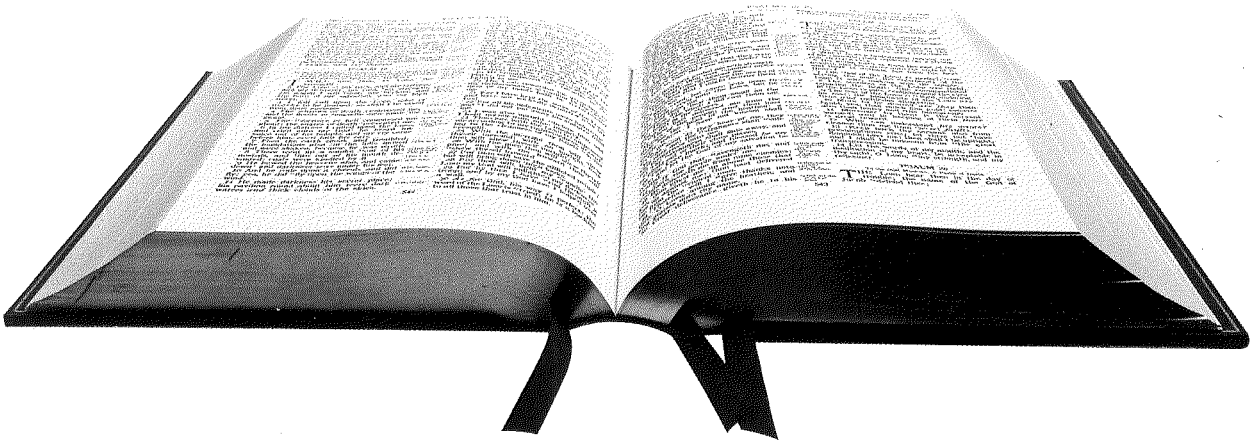

Hyvä arki on turvallisuutta

Mitä yhteistä on HK:n Sinisellä Lenkillä, kielenhuollolla ja luonnonkosmetiikalla? Ne kaikki ovat lyhyen googlailun perusteella polkuja hyvään arkeen. Hyvä arki on näppärä brändi, jonka avulla voi kaupitella milloin mitäkin. Kukapa ei haluaisi hyvää arkea? Eikä sitäkään käy kieltäminen, etteivätkö edellä luetellut asiat toisi arkeen paljon hyvää. Listaa voisi vielä jatkaakin vaikka kuinka pitkälle.

Kuitenkin tällaiset yksittäiset arjen ilonaiheet ovat vain kuorrutetta huomattavasti jykevämpien hyvän arjen palikoiden päällä. Paljon pitää olla jo ennestään kunnossa ennen kuin voi kokea arkensa kaikin puolin hyväksi uunilenkkiä höyrystäessä. Näitä perustavia hyvän arjen elementtejä on monia, mutta varmasti yksi tärkeimmistä on turvallisuus. Ilman vakaata turvallisuuden tunnetta sellaisetkin asiat, jotka joskus tuottivat mielihyvää, joutuvat epävarmuuden varjostamiksi. Iltahölkästä ei voi nauttia, jos joutuu pelkäämään päällekarkausta.

Helsingin Sanomat uutisoi verkkosivuillaan 21.1.16, että koskaan vuodesta 1990 alkaen tehtyjen tutkimusten aikana suomalaisten turvattomuuden tunne ei ole ollut yhtä suurta kuin tällä hetkellä. Ilmiötä ei ole vaikea ymmärtää. Tuntuu siltä, että maailmalta kuuluu yhä useammin uhkaavia uutisia, ja yhä lähempää. Ensin saimme kuulla Pariisissa tapahtuneista hirveyksistä, sitten Brysselissä tapahtui odottamattomia, seuraavaksi jo kotiovella? Vaikka viranomaistahot vakuuttavat, ettei Suomessa ole välitöntä terrorismin uhkaa, ajatus jää varjon lailla häilymään mieleen.

Usein turvattomuuden tunne perustuukin mielikuviin, joiden syntyä on vaikea osoittaa. Illan hämärtämä puisto voi näyttäytyä uhkaavana, hämärien ja pahantahtoisten ihmisten piilottelupaikkana, vaikka kyseisessä puistossa ei ikinä olisi tapahtunut mitään kauhistuttavaa. Toisinaan nämä mielikuvat ovat sukupuolittuneita: naiset kokevat erilaiset paikat uhkaavina kuin miehet, ja sama toisin päin.

Parhaimmillaan tällaiset mielikuvat palvelevat tervettä itsesuojeluvaistoa, mutta niiden seuraukset voivat olla myös arvaamattomat – etenkin jos ne kohdistuvat johonkin ihmisryhmään. Tälläkin hetkellä Suomessa esimerkiksi turvapaikanhakijoihin kohdistuu paljon erilaisia mielikuvia, jotka perustuvat sekalaiselle lähdeaineistolle. Ilmassa on yhtälailla varauksetonta entusiasmia kuin ahdasta vihamielisyyttä. Ylilyönneiltäkään ei ole vältytty.

Mielikuvia onkin aika ajoin syytä testata. Mukavaa se ei ole, sillä eihän koskaan ole miellyttävää asettaa omia ajatuksia kritiikin kohteeksi – voi huomata olevansa väärässä! Tarpeellista se kuitenkin on. Kun omien mielikuvien taustalta paljastuu vääriä oletuksia, ylilyöntien mahdollisuus vähenee. Kun uhkakuvat paljastuvat tarpeettomiksi, turvallisuuden tunnekin voi lisääntyä. Samalla arki voi olla taas vähän parempaa.

Atte Hokkanen, teologian opiskelija

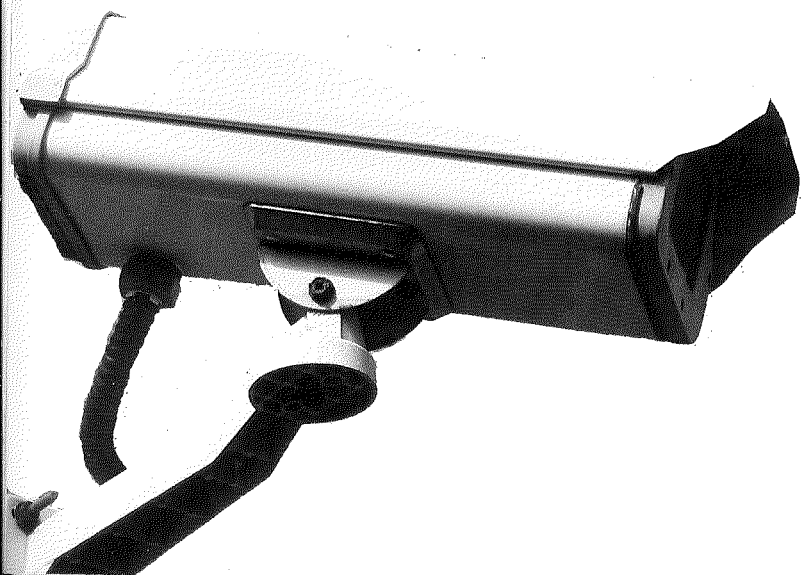

Minä, vapaaehtoinen

Joka kolmas suomalainen tekee vapaaehtoistyötä. Toiminnan kansantaloudellinen arvo onkin merkittävä – tehtyjä vapaaehtoistyötunteja kertyy yhteensä kymmeniä tuhansia, ja jokaisesta tunnista saadaan kuusinkertainen tuotos vapaaehtoistyöhön sijoitettuun rahaan nähden. Vapaaehtoistyön vaikuttavuus ei kuitenkaan perustu yksinomaan siihen, kuinka moni sitä tekee, millä volyymilla ja kuinka tuottoisasti. Vapaaehtoistoiminnan keskeisin merkitys on ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Vapaaehtoistyö antaa jotain vapaaehtoiselle itselle, ja parhaimmillaan se voi olla keskeinen tekijä hyvän arjen rakentamisessa.

Vapaaehtoisuus on ilmiönä mielenkiintoinen – se perustuu sellaiseen ajattelutapaan, jossa jostain omasta luovutaan toisen ihmisen hyväksi. Vapaaehtoistoiminnan kohdalla kyseessä on useimmiten aika. Toiminnan ensisijainen motivoiva tekijä ei olekaan ihmisen oma etu, vaan jotain paljon olennaisempaa. Vapaaehtoistyöhön mukaan lähteminen kertoo sen taustalla olevasta arvovalinnasta – minulla on jo aivan tarpeeksi, siispä annan sille, jolla ei ole. Arjen yhdeksi osaksi muotoutuu toisen ihmisen arjen helpottaminen.

Omaan arkeeni vapaaehtoisuus astui lukioikäisenä käymäni vapaaehtoistyön peruskurssin myötä. Ihmisen kohtaamisen käytännön taidot, vapaaehtoistyön eettiset periaatteet ja vapaaehtoisen työnohjaus tulivat tutuiksi, mutta edessä oleva konkreettinen vapaaehtoistyö jännitti. Ensimmäiset kerrat vapaaehtoisena ikäihmisten juttuseurana veivät edeltävän yön yöunet. Oma osaaminen tuntui vajavaiselta. Etsin omaa tapaani olla avuksi toimimalla muun muassa maahanmuuttajien suomen opettajana, lähetystyön kirpputorin myyjänä ja erityislasten järjestön aktiivina.

Hiljalleen vapaaehtoistyö kasvatti tekijäänsä. Tekeminen muuttui toiminnaksi. Vapaaehtoisuus ei ollut vain harmitonta puuhastelua, vaan se tarjosi minulle yhteisvastuun, vaikuttamisen ja omien arvojen pohdinnan mahdollisuuksia. Pääsin vapaaehtoistyön kautta mukaan monenlaiseen järjestötoimintaan. Pian huomasin, että haluan tulevan työni olevan sitä, mitä olen kantapään kautta opetellut vapaaehtoistyössä ja järjestön toiminnassa – ihmisten kohtaamista.

Nyt vapaaehtoisuus on minulle keskeinen voimavara jokapäiväisessä elämässäni. Toimin aktiivisesti muutamassa eri järjestössä, ja seurakunnan vapaaehtoistyömahdollisuuksista on tullut minulle läheiseltä tuntuva tapa harjoittaa hartautta. Koen saavani vapaaehtoistoiminnasta paljon enemmän kuin mitä annan – niin kliseeltä kuin se kuulostaakin. Auttajana toimiminen on avannut silmäni sille, että joskus on ihan paikallaan olla myös autettavana.

Vapaaehtoistoiminnalla on kuitenkin haasteensa. Se on syntynyt perinteisen yhteisöllisyyden sisällä. Nyky-yhteiskunnassa yhteisöllisyys on erilaista kuin vaikkapa 1950-luvulla – nykyaikainen yhteisöllisyys on yksilöllistä. Yksilöllinen yhteisöllisyys antaa tilaa ihmisten yksilöllisyydelle ja erilaisille arvomaailmoille, se mahdollistaa monikulttuurisuuden ja hyväksyy myös erilaiset yhteisöllisyyden muodot. Tarjolla tulisikin olla entistä enemmän vapaaehtoistehtäviä, jotka eivät vaadi sitoutumista, joihin on helppo lähteä mukaan ja jotka ovat vapaaehtoisen näkökulmasta kiinnostavia ja hyödyllisiä. Tällöin vapaaehtoistoiminnan kokoinen pala mahtuisi entistä useamman ihmisen arkeen. Ja se todistetusti tekee arjesta parempaa – niin vapaaehtoiselle kuin hänen kauttaan avun saavallekin.

Katja Niskala

kysyit,
mitä on hyvä arki

oli maaliskuinen ilta
aurinko liukui
alikulkutunnelin valoihin
lumessa sanattomia viestejä
kiristyivät talutushihna
ja pakkanen

kävelin ja mietin
monenlaista hyvää
monenlaista arkea

hiertämättömiä,
saumattomia päiviä
ihmisiä ja kohtaamisia
näkyväksi tulemista
mielekästä työtä
hetkiä joissa kellua

välähdyksiä pimeydessä
mietin ja kävelin

kunnes
kasvoillasi
ehtookellot
muistivat
auringonpaisteesta
kiiltävät käytävät,
pelastusvarmuudesta
likaisen laattalattian,
polvistuneiden
armoa anovat
huulet ja kädet

onko hyvä arki sitä
kun työn ja
kuormien uuvuttamat
rukoillen kääntyvät
jumalansa puoleen
tai käpertyvät
keräksi koteihinsa

kun yksinäiset
ja asunnottomat
jäätyvät kaduille
ja katoavat

pimehdyksiä valossa
kävelin ja mietin

sanattomina saatoimme
toisemme kotiin
koirani ja minä

Jenni Tabell

L2
Posti Oy

Posti Green

Toimituskutsu

Haluatko mukaan tekemään Etsijä -lehteä tai vaikuttaa muuten lehden sisältöön? Onko sinulla hyvä idea seuraavaksi teemaksi? Tai haluaisitko lukea kirjoituksia jostain mielenkiintoisesta aiheesta? Oletko itse innokas kirjoittaja? Voit edelleen lähettää toimitukselle juttuideasi, ehdotuksesi tai ilmaista muuten mielenkiintosi lehden tekemiseen. Voit myös liittyä mukaan reaaliaikaisempaan keskusteluun ja ideointiin Facebookin "Etsijän työrukkanen" – ryhmässä. Ota rohkeasti yhteyttä ja kysy lisää.

Toimituksen tavoitat osoitteesta etsija@gmail.com tai esimerkiksi Facebookin kautta.

ISSN 0356-2077
9 770356 207262